



ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ 17^{ης}/29.07.2025 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟ.ΔΙ.Π.) ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Θέμα:	Αποτελέσματα εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Προπτυχιακών
7 ^ο	Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη:

- τις διατάξεις του ν.4957/2022 (ΦΕΚ 141/Τεύχος Α/21.07.2022) «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις»,
- την υπ' αριθ. 16643^η/25.07.2024 Απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου (λειτουργούντος ως Συμβουλίου Διοίκησης) (ΦΕΚ 4619/τ.Β'/08.08.2024) «Τροποποίηση της υπ' αρ. 15934/12.11.2018 απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης "Δομή, οργάνωση και λειτουργία του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) του Πανεπιστημίου Κρήτης" (Β' 5320), όπως είχε τροποποιηθεί με την υπ' αρ. 19574/20.09.2021 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης (Β' 4656), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022»,
- την υπ' αριθ. 521^η/26.09.2024 Απόφαση της Συγκλήτου σύμφωνα με την οποία συγκροτήθηκε η Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΑΔΑ: 6ΝΛΟ469Β7Γ-Φ90),
- την υπ' αριθμ. 524^η/21.11.2024 Απόφαση Συγκλήτου με θέμα «Έγκριση επικαιροποιημένου Εγχειριδίου Ποιότητας Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) του Πανεπιστημίου Κρήτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
- την υπ' αριθμ. πρωτ. 41734^η/15.03.2024 Πρόσκληση του Προέδρου της ΕΘΑΑΕ, Καθηγητή Περικλή Α. Μήτκα, για την Υποβολή Προτάσεων Πιστοποίησης των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών των ΑΕΙ και ΑΣΕΙ, 2^{ος} κύκλος πιστοποίησης ΠΠΣ (επαναπιστοποίηση) και τα συνημμένα σε αυτήν, Πρότυπο για την Πιστοποίηση της Ποιότητας των ΠΠΣ, Υπόδειγμα για τη σύνταξη Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και Υπόδειγμα Στοχοθεσίας Ποιότητας του ΠΠΣ,
- την υπ' αριθμ. 5^η/Θέματα Προγραμμάτων Σπουδών 1^ο/17.12.2024 συνεδρίαση της ΜΟΔΙΠ με θέμα «Έγκριση οδηγίας εργασίας για την εσωτερική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης»,
- την υπ' αριθ. Γεν. Πρωτ. 240^η/13213/09-06-2022 απόφαση του Προέδρου του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, με θέμα «Συγκρότηση της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (Ομ.Ε.Α.) του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής



Κοινωνικών Επιστημών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 19574 (ΦΕΚ 4656/τ.Β'/08.10.2021) απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης», (ΑΔΑ: 9ΗΑΖ469Β7Γ-0Ψ0),

- την από **26.06.2025** Αναφορά Ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης και τα συνοδευόμενα σε αυτή παραρτήματα Ι) Ερωτηματολόγιο Εσωτερικής Αξιολόγησης ΠΠΣ και ΙΙ) Πίνακας Παρακολούθησης Στοχοθεσίας ΠΠΣ, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 416^η/25-06-25 Συνέλευσης Τμήματος.
- την με ημερομηνία **23.07.2025** Κατάσταση Ευρημάτων με τις προτεινόμενες διορθωτικές/προληπτικές ενέργειες, από τον αρμόδιο εισηγητή του ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνιολογίας, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, κ. Νικόλαο Παπαδάκη, Καθηγητή του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης της ίδιας Σχολής,

τη συζήτηση μεταξύ των μελών του που ακολούθησε,

αποφασίζει ομόφωνα τα ακόλουθα:

Υιοθετεί την με ημερομηνία **23.07.2025** Κατάσταση Ευρημάτων με τις προτεινόμενες διορθωτικές/προληπτικές ενέργειες, από τον αρμόδιο εισηγητή του ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνιολογίας, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, **κ. Νικόλαο Παπαδάκη**, Καθηγητή του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης της ίδιας Σχολής, η οποία έχει ως ακολούθως:

«...

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ/ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗΣ

Νίκος Παπαδάκης, Καθηγητής του
Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του ΠΚ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

23/7/2025

ΘΕΜΑ: Ευρήματα με βάση την εσωτερική αξιολόγηση του ΠΠΣ «Κοινωνιολογίας» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνιολογία» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης παρουσιάζει σαφή στρατηγική κατεύθυνση, έχει απολύτως ευκρινή ακαδημαϊκή-επιστημονική ταυτότητα, ενώ διακρίνεται από ουσιώδη διεπιστημονικότητα, υποδειγματική οργάνωση και δομή (με πλουραλισμό μαθημάτων, που καλύπτουν το σύνολο της εδραίας γνώσης σε όλους τους βασικούς κλάδους της Επιστήμης της Κοινωνιολογίας, ενώ παρέχουν και εξειδικευμένη γνώση σε νέα επιστημονικά αντικείμενα του πεδίου), διεθνοποίηση και εξωστρέφεια, κοινωνική απήχηση, εμπράγματη φοιτητοκεντρική προσέγγιση και διαρκή μέριμνα για την προσαρμογή στις κοινωνικές, επιστημονικές και επαγγελματικές εξελίξεις. Το ΠΠΣ είναι άρτια επιστημονικά θεμελιωμένο, οργανωτικά συγκροτημένο και θεματικά επικαιροποιημένο.

Η πολιτική ποιότητας του ΠΠΣ έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος και αναπτύσσεται σε ετήσια βάση, αξιοποιώντας τις προτάσεις εξωτερικών αξιολογητών και τις ανάγκες της κοινωνίας και



της αγοράς εργασίας, ιδίως μέσω της πρακτικής άσκησης. Στην αναθεώρηση και συνεχή βελτίωση του ΠΠΣ συμμετέχουν ενεργά οι φοιτητές/τριες μέσω της αξιολόγησης των μαθημάτων, του θεσμού των ακαδημαϊκών συμβούλων σπουδών και της δυνατότητας παρέμβασης στη Γ.Σ. του Τμήματος.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επαγγελματικά προσόντα είναι απολύτως ευθυγραμμισμένα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και περιγράφονται αναλυτικά στα περιγράμματα μαθημάτων και στον Οδηγό Σπουδών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια ερευνητικών και θεωρητικών δεξιοτήτων, όπως και στην επαγγελματική προοπτική των αποφοίτων. Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, είναι σαφή, συγκεκριμενοποιημένα και παραμετροποιημένα, συνολικά και ανά μάθημα (σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και τα διεθνή standards), ενώ επικοινωνούνται αναλυτικά στα περιγράμματα μαθημάτων, τα οποία βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του τμήματος, τόσο στα αγγλικά όσο και στα ελληνικά, συνεπικουρώντας την δημόσια πληροφόρηση για όλες τις παραμέτρους του ΠΠΣ του Τμήματος.

Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, της ΟΜΕΑ και της Επιτροπής ΠΠΣ, σε συστηματική συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ του Π.Κ., συνιστά βασικό εργαλείο αποτύπωσης και αντιμετώπισης δυσλειτουργιών και βελτίωσης των διαδικασιών. Σημαντικές είναι οι πρωτοβουλίες του Τμήματος για συστηματική υποστήριξη και την αποτροπή εγκατάλειψης σπουδών.

Η συνεργασία με εξωτερικούς φορείς και η ανατροφοδότηση μέσω της πρακτικής άσκησης συμβάλλουν στη συνεχή επικαιροποίηση του περιεχομένου του ΠΠΣ. Επίσης, έχει ενισχυθεί σημαντικά η διασύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, δημιουργίας Δικτύου Αποφοίτων και συνεργασίας με τη Δομή Σταδιοδρομίας του Π.Κ.

Η διεθνοποίηση του ΠΠΣ είναι διαρκώς ενισχυόμενη: νέες διμερείς συμφωνίες Erasmus+, εισαγωγή αγγλόφωνων μαθημάτων (2 μαθήματα το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 και 4 μαθήματα το 2025-2026), ενίσχυση ιστοσελίδας στα αγγλικά, και αύξηση των εισερχόμενων φοιτητών με το πρόγραμμα Erasmus. Υποστηρίζεται δε από την αξιοσημείωτη διεθνή ακαδημαϊκή δραστηριότητα του (υψηλής ποιότητας) ακαδημαϊκού προσωπικού του.

Ο σχεδιασμός των μαθημάτων στηρίζεται σε σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, με έμφαση στη σύνδεση με τον Παγκόσμιο Νότο, την κοινωνιολογία του τουρισμού, την κοινωνιολογία του περιβάλλοντος, την κοινωνιολογία της μετανάστευσης και την κοινωνιολογία της υγείας. Η συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού σε επιμορφωτικές δράσεις ΚΕΔΙΜΑ ενισχύει περαιτέρω τη διδακτική αποτελεσματικότητα και τη φοιτητοκεντρική προσέγγιση.

Πιο συγκεκριμένα, στην Αναφορά Ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης, όσο και στα σχετικά Παραρτήματα αυτής (Π.1: Ερωτηματολόγιο Εσωτερικής Αξιολόγησης ΠΠΣ & Π.2: Παρακολούθηση Στοχοθεσίας ΠΠΣ) εντοπίστηκαν τα παρακάτω (αξιοσημείωτα) ευρήματα:

1. Διαπιστώνεται συνολικά υψηλός βαθμός επιδόσεων του Τμήματος σε όλες τις παραμέτρους του ΠΠΣ, με έμφαση στην ενίσχυση της ποιότητας (όσο και της ερευνητικής θεμελίωσης) της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στην αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών, στην ουσιώδη και εξελικτική διεθνοποίηση και στις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων. Ενδεικτικά, η συμμετοχή των φοιτητών/τριών στην αξιολόγηση των μαθημάτων αυξήθηκε από 3,4% το 2023 σε 5,6%, (που ναι μεν παραμένει μικρός, ωστόσο αυτό αποτελεί πάγιο πρόβλημα της συντριπτικής πλειοψηφίας των ακαδημαϊκών Τμημάτων της Ελλάδας) καλύπτοντας το 56% του στόχου και καταδεικνύοντας θετική ανοδική τάση, χάρη στην έγκαιρη ενημέρωση και τη στοχοθετημένη επικοινωνία της σημασίας της αξιολόγησης. Παράλληλα, το ποσοστό των μαθημάτων που αξιολογούνται έφτασε το 92,5%, γεγονός που αναδεικνύει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αξιολόγησης. Αξίζει δε να σημειωθεί ο εξαιρετικά υψηλός, βαθμός ικανοποίησης των φοιτητών./ τριών (ο σχετικός Μ.Ο. βαθμολογίας υπερβαίνει το 4,5/5 σε όλους τους σχετικούς δείκτες) από το επίπεδο, την ποιότητα και το περιεχόμενο των μαθημάτων, όσο και τις



διδακτικές μεθόδους και συνακόλουθα από το ΠΠΣ συνολικά.

2. Η δημιουργία ηλεκτρονικού συνδέσμου υποβολής παραπόνων, που τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο 2024, ολοκλήρωσε με επιτυχία την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ φοιτητών/τριών και διοίκησης, και ενίσχυε ακόμα περισσότερο την διαφάνεια και λογοδοσία.
3. Στο πεδίο της αναβάθμισης του προγράμματος σπουδών και της διασύνδεσης με την έρευνα, καλύφθηκαν πλήρως οι στόχοι πρόσληψης ΔΕΠ στην Κοινωνιολογία του Παγκόσμιου Νότου και στην Κοινωνιολογία του Τουρισμού, βελτιώνοντας την επιστημονική εξειδίκευση και την εναρμόνιση με τις περιφερειακές ανάγκες, ενώ στο ΠΠΣ του έχουν ενταχθεί και αρκετά νέα και εξόχως ενδιαφέροντα μαθήματα στις θεματικές του περιβάλλοντος, της μετανάστευσης, των τοπικών κοινωνικών και του κοινωνικού αποκλεισμού.
4. Η αύξηση των ερευνητικών υποδομών, με τη λειτουργία ενός επιπλέον εργαστηρίου (3 στο σύνολο), ενίσχυσε τις δυνατότητες πρωτογενούς έρευνας και διευρύνει τις μελλοντικές συνεργασίες, που εκβάλουν και στην αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών (μέσω της εμπράγματης σύνδεσης έρευνας και διδασκαλίας).
5. Η ενίσχυση του διεθνούς προφίλ του Προγράμματος Πρωτοβάθμιας Σπουδής αποτυπώθηκε στην αναβάθμιση του αγγλόφωνου περιεχομένου της ιστοσελίδας (75% πλέον μεταφρασμένο), καθώς και στη λειτουργία δύο πλήρως αγγλόφωνων μαθημάτων, επιβεβαιώνοντας την στρατηγική του Τμήματος για διεθνοποίηση του ΠΠΣ.
6. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η αύξηση των συνεργασιών Erasmus σε 57 ιδρύματα και η υπέρβαση του στόχου για εισερχόμενους φοιτητές (13 έναντι 12 προβλεπόμενων), διασφαλίζοντας την ανταλλαγή και την πολιτισμική διασύνδεση και εμπλουτίζοντας τις μαθησιακές εμπειρίες-διαδρομές των φοιτητών/τριών του.
7. Αξίζει να επισημανθεί η φοίτηση αλλοδαπών-μη γηγενών φοιτών στο ΠΠΣ, από διαφορετικές χώρες και ηπείρους (Γαλλία, Ρουμανία, Κύπρος, Αλβανία, Ουκρανία, Γεωργία, Νιγηρία, Κονγκό, κ.ά), οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις καταγράφουν υψηλές επιδόσεις στις προπτυχιακές σπουδές τους. Αυτό καταδεικνύει την ουσιαστική διεθνοποίηση του ΠΠΣ και την αυξανόμενη ελκυστικότητα του.
8. Το γεγονός ότι καταγράφονται αρκετές περιπτώσεις φοιτητών με ειδικές ανάγκες, που ολοκληρώνουν τις σπουδές τους, καταδεικνύει την ουσιαστική και εμπράγματα κοινωνική μέριμνα, όσο και την εμπράγματα φοιτητοκεντρική προσέγγιση του Τμήματος και των διδασκόντων του ΠΠΣ. Άλλωστε η φοιτητοκεντρική προσέγγιση στη διδασκαλία-μάθηση διατρέχει όλο το ΠΠΣ, από την ενίσχυση του θεσμού, του ρόλου και του αριθμού των ακαδημαϊκών συμβούλων, μέχρι την διαρκώς αυξανόμενη συμμετοχή των διδασκόντων του Τμήματος στις επιμορφωτικές δράσεις του Κέντρου Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ- TotT: Training of the Trainers) του Π.Κ.
9. Η διακύμανση του αριθμού των αποφοίτων ανά ακαδ. έτος (που ωστόσο παραμένει σταθερά υψηλός), κινείται σε αναμενόμενα, όσο και σταθερά ικανοποιητικά επίπεδα (η εξαίρεση του 2020, όταν και διπλασιάστηκε ο αριθμός των, το οποίο ενδεχομένως σχετίζεται με τις ειδικές συνθήκες, λόγω της πανδημίας). Η επάνοδος σε υψηλότερους αριθμούς αποφοίτησης το 2022–2023 και το γεγονός ότι ο αριθμός των αποφοίτων το 2024 είναι κατά 34.2% υψηλότερος αυτού του 2019, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο Μ.Ο. του βαθμού πτυχίου των αποφοίτων κινείται πάνω από το 7 (ήτοι σε εύλογα μεσαίες και ικανοποιητικές βαθμολογικές επιδόσεις), συνιστά μια ισχυρή ένδειξη της συστηματικής και αποτελεσματικής παρακολούθησης και μέριμνας για την πορεία των σπουδών των φοιτητών, από μεριάς Τμήματος, όσο και στην επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων.



10. Οι επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων έχουν ενισχυθεί σημαντικά: η συμμετοχή στα μαθήματα επαγγελματικής συμβουλευτικής διπλασιάστηκε (από 42 σε 90 φοιτητές/τριες), ενώ αυξήθηκαν σε 6 τα προσφερόμενα σεμινάρια διδακτικής επάρκειας, καλύπτοντας πλήρως τους στόχους. Ενδεικτικό του τρόπου με τον οποίο η φοιτητοκεντρική μάθηση (η οποία εφαρμόζεται επιτυχώς από το Τμήμα και τους διδάσκοντες του ΠΠΣ) συσχετίζεται οργανικά και με την δυνητική αύξηση των επαγγελματικών προοπτικών των φοιτητών/τριών του, είναι ότι το γεγονός ότι το ακαδ. έτος 2023-24, η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών. Τριών που συμμετείχαν στην αξιολόγηση των μαθημάτων του ΠΠΣ (89%) απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα ή μάλλον συμφωνεί ότι το (εκάστοτε) μάθημα συνέβαλε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων των φοιτητών/τριών. Συγχρόνως το γεγονός ότι το 80% των φοιτητών και φοιτητριών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης είναι πλήρως ικανοποιημένο από αυτό, έχει ειδική σημασία, ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη το ρόλο της Πρακτικής Άσκησης στην σύνδεση των φοιτητών/τριών (και δυνάμει αποφοίτων) με την αγορά εργασίας και συνακόλουθα στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας τους. Επιπρόσθετα το Τμήμα δείχνει συστηματική και απρόσκοπτη μέριμνα για τις επαγγελματικές προοπτικές των φοιτητών/τριών του (και δυνάμει αποφοίτων) του, με σειρά πρωτοβουλιών, όπως: α) η επιτυχής πραγματοποίηση (με άνω των 250 συμμετεχόντων) σε συνεργασία με Δομή Διασύνδεσης και Σταδιοδρομίας του ΠΚ, του διαδικτυακού Σεμιναρίου με τίτλο «Η Κοινωνιολογία ως Επάγγελμα» (25/5/2022), το οποίο βρίσκεται και αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος προς διαρκή ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων και β) η οργάνωση και (εξίσου επιτυχής) πραγματοποίηση της Εκδήλωσης για τις Επαγγελματικές Προοπτικές των Κοινωνιολόγων (15/5/2025), με μεγάλη συμμετοχή φοιτητών/τριών και αποφοίτων. Τέλος το γεγονός ότι την περίοδο 2020-24 ενδυναμώθηκε ουσιαστικά το Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας το οποίο είναι οργανικά ενταγμένο στο ΠΠΣ του Τμήματος, ενισχύει σαφώς τις προοπτικές απασχόλησης των φοιτητών/τριών του και αποφοίτων του στην Δημόσια Εκπαίδευση.
11. Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι το Τμήμα έχει δημιουργήσει (με πρωτοβουλία της Επιτροπής Αποφοίτων) Δίκτυο Αποφοίτων και έχει αναπτύξει ειδική πλατφόρμα αποφοίτων η οποία έχει ήδη συγκεντρώσει 40 εγγραφές (80% του στόχου για το 2024), δημιουργεί ισχυρές βάσεις για την περαιτέρω σύνδεση του Τμήματος με τους αποφοίτους του και παρέχει περαιτέρω δυνατότητες για μελλοντικές σχετικές δράσεις.
12. Το Τμήμα επικαιροποιεί συστηματικά το Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΠΣ, λαμβάνοντας ουσιαστικά υπόψη τις προτάσεις φοιτητών, αποφοίτων, όσο και των stakeholders. Σε αυτό συμβάλει και το ότι το Τμήμα διατηρεί πολυεπίπεδη συνεργασία με σημαντικούς Επιστημονικούς Φορείς και Ερευνητικά Ιδρύματα, όπως το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), η Ελληνική Κοινωνιολογική Εταιρεία, όσο και με τα Ινστιτούτα των Κοινωνικών Εταίρων όπως το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ (ΙΝΕ/ΓΣΕΕ) και το Ινστιτούτο Εμπορίου και Υπηρεσιών (ΙΝ.ΕΜ.Υ) της ΕΣΕΕ. Οι συνεργασίες αυτές επιτρέπουν στο Τμήμα να έχει διαρκή επιστημονική και ερευνητική ανατροφοδότηση για το Πρόγραμμα Σπουδών του, την οποία και συστηματικά αξιοποιεί, με προσήλωση στην διαρκή αναβάθμιση της ποιότητας του ΠΠΣ του.
13. Το Τμήμα Κοινωνιολογίας είναι σαφώς ένα διεθνοποιημένο Τμήμα, κάτι που προκύπτει αβίαστα, τόσο από τις υψηλές (και διαρκώς βελτιούμενες) ερευνητικές επιδόσεις και διεθνείς συνεργασίες του ακαδημαϊκού προσωπικού του (όπως καταγράφονται και στα σχετικά πεδία των δεικτών ποιότητας της ΕΘΑΑΕ, μέσω του ΟΠΕΣΠ), όσο και από συστηματική του παρουσία στις διεθνείς και τις ευρωπαϊκές κοινωνιολογικές εταιρείες (European Sociological Association/ ESA, International Sociological Association/ ISA), κ. ά. Όλα τα προαναφερθέντα αξιοποιούνται από το Τμήμα, ώστε να συναρμόζει το ΠΠΣ του (στο πλαίσιο της ετήσιας επικαιροποίησής του) με τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις.



14. Τέλος, το Τμήμα, με βάση το στρατηγικό σχεδιασμό του, έχει αποκριθεί πλήρως στις σημαντικότερες συστάσεις των Εξωτερικών Αξιολογητών για το ΠΠΣ του (στο πλαίσιο της Πιστοποίησης του ΠΠΣ του το 2021,), ενώ έχει προβεί σε σειρά ενεργειών, ρυθμίσεων και δράσεων ώστε να καλύψει πλήρως και τις υπόλοιπες (οι οποίες ήδη έχουν καλυφθεί κατά μεγάλο μέρος). Συνολικά εκτιμούμε ότι το ποσοστό απόκρισης στις συστάσεις προσεγγίζει το 80%. Καθώς δε, είχα την ευκαιρία να αξιολογήσω (εκ μέρους της ΜΟΔΙΠ) το σχετικό Σχέδιο Δράσης και την Έκθεση Παρακολούθησης, και αφού μελέτησα και το επιπρόσθετο Υλικό (Ετήσια Αναφορά, Π1 και Π2) οφείλω να επαναλάβω κι εδώ το καταληκτικό μου συμπέρασμα, καθώς αυτό τεκμαίρεται και το επιπρόσθετο υλικό και δη από το Π.2. (Παρακολούθηση Στοχοθεσίας ΠΠΣ): «Το Σχέδιο Δράσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι αναντίλεκτα υποδειγματικό. Αποκρίνεται, με ρεαλισμό, συγκρατημένη στρατηγική (όπως άλλωστε φαίνεται και από την παραμετροποίηση της απόκρισης σε κάθε σύσταση, σε δέσμες ενεργειών με σαφή στόχευση, κατανομή αρμοδιοτήτων, σχέδιο αξιοποίησης πόρων και οδικό χάρτη), αποτελεσματικότητα, σαφήνεια, πληρότητα (ως προς τις προτεινόμενες ενέργειες) και, όχι σπάνια, με καινοτομία σε όλες τις συστάσεις. Το γεγονός δε, ότι όπως ευκρινώς προκύπτει (από την συνοδευτική, αναλυτική και τεκμηριωμένη, Έκθεση Παρακολούθησης Αποτελεσμάτων- Πίνακας 2), το Τμήμα δεν σχεδιάζει απλώς, αλλά πράττει στην κατεύθυνση που έχει χαράξει, στη βάση και των συστάσεων, με ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί ήδη και έχουν εκβάλει σε επίτευξη των σχετικών στόχων με απτά αποτελέσματα σε ποσοστά που κυμαίνονται από 100% έως 25% (αναλόγως και με τους προυποθετικούς όρους και το βαθμό δυσκολίας λόγω και εξωγενών παραγόντων), μόνο απαρατήρητο δεν μπορεί να περάσει. Αντιθέτως, συνηγορεί ως προς την ουσιώδη μέριμνα, τη σοβαρότητα και την ωριμότητα, με την οποία, το Τμήμα Κοινωνιολογίας, αντιμετωπίζει τις συστάσεις και τον αποτελεσματικό τρόπο διαμόρφωσης του Σχεδίου Δράσης, βάσει του οποίου τις ενσωματώνει και τις εκδιπλώνει (στη βάση των προαναφερθεισών προτεινόμενων ενεργειών) στο συνολικό στρατηγικό σχεδιασμό του».

Καταληκτικά: Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνιολογία» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, συνιστά ένα, από κάθε άποψη, εξαιρετικό Πρόγραμμα Σπουδών.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ/ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Ακόμα και ένα υποδειγματικό Πρόγραμμα Σπουδών μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω. Με βάση λοιπόν και τα προαναφερθέντα προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Προτείνεται η συνέχιση της προσπάθειας για περαιτέρω αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών/τριών στην αξιολόγηση των μαθημάτων, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των φοιτητών/τριών (αφενός για τη σημασία της συγκεκριμένης διαδικασίας αξιολόγησης κι αφετέρου για τον τρόπο με τον οποίο αυτή αξιοποιείται από τους διδάσκοντες/ουσες και το Τμήμα), ήδη από την πρώτη εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών μέχρι και την διασύνδεση της ενημερωτικής διαδικασίας με τα σεμινάρια του ΠΠΣ.
2. Προτείνεται η ακόμα μεγαλύτερη αξιοποίηση των υπηρεσιών και δράσεων του ΚΕΔΙΜΑ (ιδίως των προγραμμάτων TotT: Training of Trainers), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η ενιαία και διαδραστική εφαρμογή καινοτόμων παιδαγωγικών- διδακτικών πρακτικών στο Τμήμα.
3. Προτείνεται η ανάπτυξη και προσφορά ακόμα περισσότερων αγγλόφωνων μαθημάτων, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η διεθνοποίηση και εξωστρέφεια, όσο και η ελκυστικότητα του ΠΠΣ, αλλά και η προσβασιμότητα σε φοιτητές/τριες Erasmus και αλλοδαπής.
4. Προτείνεται ο ανασχεδιασμός και ο εμπλουτισμός της αγγλόφωνης έκδοσης της ιστοσελίδας του Τμήματος, βάσει του ενιαίου προτύπου που έχει εγκριθεί σε επίπεδο Ιδρύματος από τη ΜΨΔ του Π.Κ.



5. Προτείνεται η (ήδη ευρισκόμενη, σε πιλοτικό στάδιο) συλλογή πληροφοριών για τους βασικούς δείκτες επιδόσεων των πρωτοετών φοιτητών/τριών, να εφαρμοστεί πλήρως, πράγμα που θα συμβάλει στην πληρέστερη παρακολούθηση της προόδου τους και τον έγκαιρο εντοπισμό ζητημάτων και περιπτώσεων, που χρήζουν επιπλέον υποστήριξης
6. Προτείνεται το διεθνές Summer School, του οποίου τη διεξαγωγή προγραμματίζει το Τμήμα για το Καλοκαίρι του 2026, να καθιερωθεί σε διετή βάση (ενδεχομένως με θεματολογία συναρμοσμένη με τους βασικούς πυλώνες του ΠΠΣ), καθώς η παγίωση του Διεθνούς Θερινού Σχολείου, αναμένεται να ενδυναμώσει το, ήδη ισχυρό, διεθνές «αποτύπωμα» του Τμήματος και του ΠΠΣ του και να εκβάλει σε ακόμα περισσότερες διεθνείς συνεργασίες.
7. Προτείνεται να συνεχισθούν οι δράσεις – ενέργειες στην κατεύθυνση της πλήρους επίτευξης και των υπολοίπων συστάσεων της Εξωτερικής Επιτροπής Αξιολόγησης, όσο και των δυο (συσχετιζόμενων με τις συστάσεις) επιμέρους στόχων ποιότητας της Στοχοθεσίας (1.1. & 3.1.) που κινούνται (σε ποσοστό επίτευξης) περί το 50%.

...»



Εγκρίνει τον Κατάλογο Προληπτικών/ Διορθωτικών Ενεργειών όπως αποτυπώνεται παρακάτω:

«...

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ/ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ: ΠΠΣ «Κοινωνιολογία» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΜΟΔΙΠ: Κάντε κλικ εδώ, για να εισαγάγετε μια ημερομηνία.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΜΟΔΙΠ: Κάντε κλικ εδώ, για να εισαγάγετε κείμενο.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ & ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ /ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ	ΗΜ/ΝΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1. Συνέχιση της προσπάθειας για περαιτέρω αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών/τριών στην αξιολόγηση των μαθημάτων, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των φοιτητών/τριών (αφενός για τη σημασία της συγκεκριμένης διαδικασίας αξιολόγησης κι αφετέρου για τον τρόπο με τον οποίο αυτή αξιοποιείται από τους διδάσκοντες/ουσες και το Τμήμα), ήδη από την πρώτη εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών μέχρι και την διασύνδεση της ενημερωτικής διαδικασίας με τα σεμινάρια του ΠΠΣ.	4.1	30/6/2026	ΟΜΕΑ Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, Διδακτικό Προσωπικό Τμήματος Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι
2. Μεγαλύτερη αξιοποίηση των υπηρεσιών και δράσεων του ΚΕΔΙΜΑ (ιδίως των προγραμμάτων TotT: Training of Trainers), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η ενιαία και διαδραστική εφαρμογή καινοτόμων παιδαγωγικών- διδακτικών πρακτικών στο Τμήμα.	4.1	31/7/2026	ΟΜΕΑ Πρόεδρος Τμήματος Μέλη διδακτικού προσωπικού Τμήματος
3. Ανάπτυξη και προσφορά ακόμα περισσότερων αγγλόφωνων μαθημάτων, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η διεθνοποίηση και εξωστρέφεια, όσο και η ελκυστικότητα του ΠΠΣ, αλλά και η προσβασιμότητα σε φοιτητές/τριες Erasmus και αλλοδαπής.	4.1	30/9/2026	Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Τμήματος Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Μέλη διδακτικού προσωπικού Τμήματος



ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ /ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ	ΗΜ/ΝΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
4. Ανασχεδιασμός και εμπλουτισμός της αγγλόφωνης έκδοσης της ιστοσελίδας του Τμήματος, βάσει του ενιαίου προτύπου που έχει εγκριθεί σε επίπεδο Ιδρύματος από τη Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ΜΨΔ) του Π.Κ.	4.1	30/6/2026	Επιτροπή Δεδομένων OpenData και Διαχείρισης Ιστότοπου Τμήματος Κοινωνιολογίας Διδακτικό Προσωπικό Τμήματος Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης Πανεπιστημίου Κρήτης
5. Πλήρη εφαρμογή της συλλογής πληροφοριών (ήδη ευρισκόμενη, σε πιλοτικό στάδιο) για τους βασικούς δείκτες επιδόσεων των πρωτοετών φοιτητών/τριών, πράγμα που θα συμβάλει στην πληρέστερη παρακολούθηση της προόδου τους και τον έγκαιρο εντοπισμό ζητημάτων και περιπτώσεων, που χρήζουν επιπλέον υποστήριξης.	4.1	31/10/2026	Πρόεδρος Τμήματος Γραμματεία Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι
6. Καθιέρωση σε διετή βάση του διεθνούς Summer School, του οποίου τη διεξαγωγή προγραμματίζει το Τμήμα για το Καλοκαίρι του 2026, (ενδεχομένως με θεματολογία συναρμοσμένη με τους βασικούς πυλώνες του ΠΠΣ), καθώς η παγίωση του Διεθνούς Θερινού Σχολείου, αναμένεται να ενδυναμώσει το, ήδη ισχυρό, διεθνές «αποτύπωμα» του Τμήματος και του ΠΠΣ του και να εκβάλει σε ακόμα περισσότερες διεθνείς συνεργασίες.	4.1	30/9/2026	Μέλη διδακτικού προσωπικού Τμήματος Πρόεδρος /Αντιπρόεδρος Τμήματος Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Τμήματος
7. Συνέχιση των δράσεων-ενεργειών στην κατεύθυνση της πλήρους επίτευξης και των υπολοίπων συστάσεων της Εξωτερικής Επιτροπής Αξιολόγησης, όσο και των δυο (συσχετιζόμενων με τις συστάσεις) επιμέρους στόχων ποιότητας της Στοχοθεσίας (1.1. & 3.1.) που κινούνται (σε ποσοστό επίτευξης) περί το 50%.	4.1	30/6/2026	Επιτροπή Δεδομένων OpenData και Διαχείρισης Ιστότοπου Τμήματος Κοινωνιολογίας Πρόεδρος Τμήματος

...»

Απόσπασμα πρακτικών
Ηράκλειο, 29.07.2025
Η Πρόεδρος της ΜΟ.ΔΙ.Π.

Καθηγήτρια Μαρία Βαμβακάκη